

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

ver. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

de alio intelligi, quam eo, quem Iosephus & Nicodemus cum operis suis aduoluerant vestibibus & clapsibus, subiectis vi, quem sacerdotes obliuiscuntur, de quo dicit Marcus: *Erat quippe magnus valde*. Eum enim Matthaeus cap. 27. vers. 60. vocat *λίθον μέγαν, saxum grande*. Nec vllus id interpretis negauit. Deinde de eodem lapide duo, Euangelistae Matthaeus & Marcus loquuntur; at Marcus disertè de exteriori sermonem facit. Cum enim mulieres dicerent: *Quis reuoluit nobis lapidem ab ostio monumenti*. Addit. *Et respicientes viderunt reuolutum lapidem*. Erat quippe magnus valde, nec fuisse interiori docet, cum ait: *Et introeuntes viderunt iuuenem sedentem à dextris*. Si igitur exterior lapis est, quem reuolutum dicit Matthaeus, etiam ille est, super quem angelus sedit. Nam quod dicitur; *Et sedebat super eum*, non potest intelligi de alio lapide quam illo, quem reuoluisse dicitur. Nisi enim vim textui inferamus: non alio modo interpretari possumus: Quam & accedens reuoluit lapidem, & sedebat super eum, quem reuoluerat.

S. j. Superest igitur vt apparens difficultas explicetur, ob quam hæc omnia disputantur, quomodo Matthaeus dicat extra, Marcus, & alii intra sepulchrum angelum visum, & locutum mulieribus. Nec probanda sententia est eorum, qui Matthaeum, & Marcum diuersos mulierum aduentus recensere opinantur. Nam vtique summo mane egressas, vidisse tum primo reuolutum lapidem, ac angelos alloquentes docet. Mittuntur primo alloquio ad discipulos.

Facili ratione exponi & conciliari verba Euangelistae videntur posse. Si dicamus angelum postquam reuoluit lapidem, & super eum sedit, vt custodes pauore percelleret, ante discessisse à lapide & sepulchrum intrasse, quam mulieres aduenerint, difficultas autem ex eo nascebatur, quod foris supra lapidem sedens angelus mulieribus locutus videbatur. Hæc sententia ex tribus Euangelistis colligitur, & Matthæo non repugnat. Marcus respexisse ait, & vidisse reuolutum lapidem, de angelo mentio nulla nisi postquam ingressæ sunt monumentum. Sic Lucas; *Et inuenerunt lapidem reuolutum à monumento, & ingressæ non inuenerunt corpus Domini Iesu*, & factum est, dum mente consternatæ essent de isto: *Ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti*. Ecce dum foris sunt, non intrantur ab angelo, sed consternatæ sunt, & rati *non esse Iesum, dum dubitant*, & valde perplexæ sunt, donec intus de resurrectione audiunt. Eodem modo Ioannes Magdalenam ait, *vidisse ablatum lapidem*. Ex his constat mulieres intra sepulchrum visionem angelorum vidisse, nec milites audisse, quid loquerentur.

Hæc Matthæo nullo modo repugnant. Non dicit ille angelum foris extra sepulchrum locutum mulieribus, aut inuentum super lapide. Sed narratâ historia de gestis angeli, qui mulieribus dixerit, sine loci circumstantia explicat. Ex verbis tamen Matthæi colligitur, angelum, dum loqueretur, in sepulchro seu spelunca fuisse. Dicit enim *Δε δεῖτε, ἴδετε, ἡμεῖς ἀκούετε, ἴδετε, ἡμεῖς ἀκούετε*. Huc accedite, videte. Δε δεῖτε est hortantis, vt ad eum, in quo est is, qui aduocat, locum veniant. Δε δεῖτε, ἴδετε, ἡμεῖς ἀκούετε, ἴδετε, ἡμεῖς ἀκούετε. Huc accedite, adducite Arguam Helenem. Non autem diceret angelus sedens super reuolutum lapidem longiusculè à sepulchro, *Huc accedite, videte locum vbi positus erat Dominus*. Sed *δε δεῖτε, ἴδετε, ἡμεῖς ἀκούετε, ἴδετε, ἡμεῖς ἀκούετε*, illo, intro siili-
cet, ite, videte. Nec locum tantummodo angelus, sed vultum etiam mutauit. Nam apud Matthaeum dum sedebat super lapidem erat *ἰδὲν αἰὲρ ὡς ὑπερουρανίου, seu vultus eius vt fulgur*, quo milites percelleret, & prosterneret, at quando cum mulieribus locutus maiestatem illam terrificam vultus deposuit. Nam ceteri tres Euangelistæ de fulgurante vultu ta-

cuerunt, de solo vestium splendore meminerunt Marcus, *iuuenem coopertum stolâ candidâ*. Lucas *uirum in veste splendenti*. Ioannes, *Angelos in albis fuisse dicit*. Vt ergo pauorem mulieribus demerent, lucem vultus, quam militem terruerant, posuerunt. Nec minus id docetur ex verbo *δε δεῖτε*, hic, quod minus commode diceretur, si à sepulchro angelus abesset.

VERSUS 6.

*Non est hic: surrexit, sicut dixit.
Venite & videte locum, vbi positus erat Dominus.*

QUESTIO I.

*An illa verba: Non est hic: Surrexit enim,
veritatem Eucharistia tollant?*

S. i. Caluinus vltima admonitione ad Vespilum. Hæc verba contra realem corporis Christi præsentiam in Eucharistia detorquebat. Infirmitatem enim esse consequentiam vult, si vnum corpus esse potest in pluribus locis. Porrit enim surrexisse, atque etiam hic esse.

Respondeo. Angelorum firmam esse consequentiam. Mulieres quærebant in sepulchro mortuum, quem vngereat, quibus respondet; non esse hic mortuum, non egerè illo officio, surrexisse enim, & viuere. Nec hoc mulieres quærebant; an in pluribus locis esse posset, sed an surrexisset? Quod si miraculo in pluribus esse locis vellent, ad eas non pertinebat. At constabat naturaliter Christum vno in hoc esse, & nunc est, esse in sacramentali præsentia, in sepulchro illâ minime cogitabant; & certum erat non esse; nemo enim ibi sacrificium obulerat. Certe igitur erat consequentia.

Christi corpus, sed Christus, non est nisi vno in loco naturaliter, & supernaturali modo in Sacramento surrexit hinc atque abiit, non est ergo hic naturaliter, nec in Sacramento, nullo igitur modo. Verum non credo ad eas disputaciones adeo Metaphysicas pertinisse mulieres. Sciebant enim ita resurrectionem, vt non materet in sepulchro. Hoc enim Psalm. 139. & prædictum erat à Prophetis, & exponit Petrus Act. 2. à v. 24. Forte vt Christus ita resurgeret, vt non modo aliis in locis viueret, sed etiam in sepulchro effunderet. Hoc si Caluinus credit, frustra consequentiam angelorum cauillatur. Sensus est enim; Christus Iesus rediuitus surrexit, ideoque hoc loco quærendum non est. Nec obstat, quod Deus corpus eius pluribus in locis collocare possit. Nec enim hic quid fieri possit, sed quid futurum Prophetæ prædixerint, spectandum. Prædictum autem est ita illum resurrectionem, vt sepulchrum vacuum relinquat. Quæ Prophetia cum falsa esse non possit, firmissime argumentum angeli concludit. *Surrexit, non igitur est hic*. Porro non repugnare rerum naturis, vt vna eademque res sit in multis locis, facile colligimus, quod nulla sit contradiçtio. Nec Dei manus abbreviata sit, vt si quem in Europa hominem creauit, non possit etiam eundem in India facere. Nec enim ille in Europa viuens libi ipsi obstitit, quo minus possit, in India existere. Nec Dei potentiam minuit, quo minus possit, in India creare, quod ante poterat.

Angelus super lapidem sedit.